

personality trait but a series of learned skills. Communication in medicine, as well as intercultural communication, needs to be taught with the same rigour as other core clinical skills such as physical examination.

References

1. Betancourt J.R. *Cultural competence and medical education: many names, many perspectives, one goal.* Acad Med: PubMed, USA, 2006.- P.499-501. 2. Bleakley A. *Patient-Centred Medicine in Transition. The Heart of the Matter.* Advances in Medical Education: Springer International Publishing Switzerland, 2014. 3. Brinkman U, van Weerdenburg O. *Intercultural Readiness: Four competencies for working across culture.* London: Palgrave Macmillan, 2014. 4. E. Paternotte. *Intercultural communication between doctors and patients; a multi-perspective exploration (dissertation).* - Amsterdam, the Netherlands, 2016.- P.26-32. 5. Essers G. *Clarifying the role of context in doctor-patient communication (dissertation).* - The Netherlands: Radboud University Nijmegen, 2014. 6. Silverman J, Kurtz S, Draper J. *Teaching and Learning Communication Skills in Medicine.*- Boom Lemma, 2014. 7. Stephen M. Croucher. *Global Perspectives on Intercultural Communication.* Routledge: New York and London, 2017.

О. В. Дяченко

МОВНИЙ ПАРАЗИТИЗМ МОЛОДИХ ФАХІВЦІВ

На початку ХХІ століття спостерігається майже повна втрата молодшим поколінням умінь і навичок у мовленнєвій комунікації. У їхньому лексиконі дедалі більше переважають нижчі форми національної мови, що призводить до занепаду мовної культури й своєрідності мовлення майбутніх спеціалістів. На жаль, нині важче поспілкуватися з тими представниками молодшого покоління, котрі добре б знали українську мову, а також набули основних ознак мовленнєвої культури, які вважаються правильними для чіткого і зрозумілого, логічного вираження власних думок, оперуючи різноманітним мовним матеріалом, – виразно, доречно, чисто. Адже «добре мовлення – це не просто лад слів, а й лад думок та почуттів. Тому, прагнучи до доброго мовлення, треба враховувати як суто мовні його особливості (ступінь оволодіння нормами, які діють у конкретну епоху), так і позамовні (знання законів мислення, практичний досвід мовця – віковий, життєвий, і мовленнєвий, психічний стан мовця, мету, націленість на спілкування і т. ін.)» [1; 38].

Упродовж століть вироблялися певні мовні нормативи, які й сьогодні є обов'язковим стандартом і взірцем для сучасних носіїв української мови.

Досконале володіння літературною мовою як вищою мовною формою є обов'язковою умовою суспільно-мовленнєвої культури мовця. І кожна людина як представник соціуму і фахівець має відповідати щонайвищим мовним критеріям в усіх сферах своєї діяльності.

Незважаючи на те, що українська мовна лексика надзвичайно різноманітна, сучасні студенти аж надто зловживають примітивними формами висловлювання, надміру пересипаючи мову жаргонізмами, «словами-паразитами», суржилом, лайкою, модифікованими чужоземними запозиченнями, сленгом і тим самим витісняючи літературну мову з ужитку. Чи не втратимо ми невдовзі комунікаційний зв'язок із молодшим поколінням, адже така загроза стає дедалі реальнішою? Як мовно незграбні студенти – майбутні спеціалісти різних галузей науки й техніки – відповідати професійним критеріям, котрі пред'являє до них сучасне розуміння професіоналізму з погляду мовної культури: «...майстерно володіти словом, бути ввічливими й переконливими для того, щоб завоювати авторитет, уміти уникати небажаних суперечок, якнайшвидше виконувати професійні завдання» [2, с.16]?

Формування мовної культури майбутнього фахівця, здатного стати зрілим комунікатором людської спільноти, було, є і залишається актуальною проблемою для викладача, який сам повинен бути мовно компетентним у навчанні студентів.

До окремої групи можна віднести «паразитичні слова», які нині «дуже міцно

закріпилися в лексиконі людини, стали звичкою» [3, с.194], причому не тільки для студентів, але й інших прошарків суспільства, навіть тих, які мають багатий лексичний запас. Проте особливо надуживає словами-паразитами студентство, яке практично не задумується, коли, як, із ким воно розмовляє і за яких обставин, усюди вживаючи «бідний» набір слів (*типа, капец, блін, ну, як це та ін.*). В основному такі слова не несуть у собі жодної інформації та мають розбіжності між реальністю й висловленим. Виглядає такий комунікативний процес доволі жалюгідно, указуючи на все більше забруднення мови й зневажливе ставлення до співрозмовника, який змушений задумуватися над «паразитарними» висловлюваннями.

У процесі суспільної діяльності люди вступають у різні взаємини, обмінюються досвідом з усіх сфер життя, передають інформацію від покоління до покоління. Таке спілкування відбувається за допомогою мови. Тому потрібно чітко усвідомлювати значення кожного слова, контролювати себе, використовуючи ті чи інші мовні одиниці, засоби, позаяк мова – це насамперед засіб спілкування й порозуміння між людьми.

Список використаних джерел

1. *Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2006. – 496 с.* 2. *Михайлова Т.В. Культура мовлення фахівця: навч. посіб. / Т. В. Михайлова. – Х.: НТУ «ХПІ», 2015. – 320 с.* 3. *Швидченко А. В. Слова-паразити в сучасному молодіжному сленгу // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки». – 2012. – № 2 (4). – С. 192 – 194.*

С. В. Вятчаніна, Н. Г. Назаренко

ЕКСПРЕСИВНО-ЕМОЦІЙНА КОНОТАЦІЯ ДЕЯКИХ ЗАПОЗИЧЕНИХ СПОРТИВНИХ ТЕРМІНІВ

Популярність і масовість захоплення спортом серед громадян нашої країни, доступність великої кількості терміносистем широкому загалу змушує дуже зважено підходити до вироблення власне української спортивної термінології, так, щоб нові українські терміни могли конкурувати з природно виробленими протягом тривалого часу російськими [5, с. 8]. Однак у процесі розробки спортивної термінології стикаємося з труднощами різного характеру, зокрема лінгвістичного, пов'язаного з англійським походженням значної кількості спортивних термінів, які опинилися на українському ґрунті не безпосередньо від мови-носія, а найчастіше через мову-посередник – російську, що наражає на небезпеку неповного відтворення семантики терміна. Дослідники та науковці розглядають питання запозичення термінів, пошуку еквівалентної лексики або створення такого еквівалента [1, с. 94; 2, с.105-107; 3, с.54]. У деяких оригінальних спортивних термінах, які за етимологією можна вважати сленговими, закодована певна чуттєво-асоціативна семантика, така лексема має виражене емоційне навантаження, що досить важко передати, перекладаючи такий термін. Власне конотативний компонент значення часто втрачається під час перекладу. Значна кількість баскетбольних термінів, які стали, якщо можна так висловитись, офіційними – це номінації, «народжені вулицею», тобто в первинному вигляді – справжній сленг. Створені в процесі самої гри американськими підлітками, такі лексичні одиниці є дуже влучними, емоційно насиченими, часто навіть експресивними (хоча це не притаманне термінам і вважається вадой), вони в англійській мові дуже точно передають саму суть поняття, ігрового моменту чи ситуації. Однак спортивна термінологія, особливо в ігрових видах, має свою специфіку. У термінолексемах цих видів спорту обов'язково наявні емотивні компоненти значень, образно-емоційна сторона. Інакше й бути не може, оскільки в самому процесі спортивного дійства кожної миті вибухають певні почуття, і сам термін часто відбиває напруження, динаміку, експресивність гри: *smash (lawn tennis)* – удар, але